

MALTA

**QORTI CIVILI, PRIM AWLA
MALTA**

**ONOR. IMHALLEF
MALLIA TONIO**

Seduta ta' 03 ta' Ottubru, 2002

Citazzjoni Numru. 1235/1993/3

**Dr Rudolph Ragonesi in rappreżentanza ta' Roger
Satariano and Son Limited, 52, Old Theatre Street,
Valletta**

Vs

**Paul Boffa u Nadine dei Conti Manduca, bhala
diretturi, ghan-nom u in rappreżentanza ta' P. Buffa
and Company Limited, Triq il-Baltiku, The Village, St.
Julian's**

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni presentata fil-15 ta' Settembru, 1993, li in forza taghha l-attur nomine ippremetta illi s-socjeta' konvenuta ordnat merkanzija mis-socjeta' attrici, konsistenti f'*bathroom fittings* u accessorji, skond prospett markat Dok. A, liema merkanzija giet kunsenjata mis-socjeta' attrici.

Ipremetta illi s-socjeta' konvenuta baqaghlha thallas il-bilanc ta' LM2,170, u dana nonostante diversi interpellanzi ghall-hlas, inkluz b'ittra ufficjali ta' Awissu, 1993.

Ipremetta illi fuq l-imsemmi ammont huma dovuti l-interessi kummercjali mid-data tal-kunsenja.

Talbet ghalhekk is-socjeta' konvenuta ghaliex m'ghandhiex din il-Qorti:

1. Tikundanna lis-socjeta' konvenuta thallas lis-socjeta' attrici s-somma ta' LM2,170 bilanc ta' somma akbar dovuta ghall-kunsennja ta' merkanzija konsistenti f'*bathroom fittings* u accessorji;

2. Tordna bejgh in subasta tal-oggetti tas-socjeta' konvenuta, maqbuda permezz tal-Mandat ta' Qbid biex jigi sodisfatt il-kreditu tas-socjeta' attrici, a tenur tal-305 *et sequentia* tal-Kodici tal-procedura.

Bl-interessi mid-data tal-kunsennja sal-pagament effettiv u bl-ispejjez inkluzi dawk ta' l-ittra ufficjali msemmija u tal-Mandati ta' Qbid u Sekwestru ippresentati kontestwalment kontra s-socjeta' konvenuta. Il-konvenuti nomine jibqghu ngunti ghas-subizzjoni.

Rat in-Nota tal-Eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta li in forza taghha eccepjet illi:

1. Illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez stante li l-ammont pretiz mhux dovut peress illi l-merkanzija konsenjata lil-konvenuti nomine kienet difettuza.

2. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjonijiet guramentati tal-partijiet;

Rat id-digriet ta' din il-Qorti tat-12 ta' Gunju, 1996, li in forza tieghu inhatar l-AIC Joseph Ellul Vincenti bhala perit tekniku sabiex ifittex u jirrelata dwar il-fondatezza tad-domandi attrici, wara li jiehu konjizzjoni ta' l-eccezzjonijiet,

u jaghmel l-osservazzjonijiet kollha li ghandhom x'jaqsmu mal-kaz;

Rat id-digriet ta' din il-Qorti tas-6 ta' Dicembru, 1996, li bih gie sostitwit il-perit tekniku bl-AIC Fredrick Doublet bl-istess inkarigu u fakoltajiet;

Rat ir-rikors tas-socjeta' konvenuta tal-14 ta' April, 1998, li in forza tieghu talbet li tkun awtorizzata tressaq Nota tal-Eccezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-digriet ta' din il-Qorti tal-25 ta' Mejju, 1998, li in forza tieghu laqghet it-talba u awtorizzat li tigi prezentata n-Nota tal-Eccezzjonijiet ulterjuri;

Rat in-Nota tal-Eccezzjonijiet ulterjuri tas-socjeta' konvenuta fejn eccepjet illi minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet gia sollevati, t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez stante li l-esponenti, m'hiex debitrici tas-socjeta' attrici fl-ebda ammont anzi hija s-socjeta' attrici li ghandha tirrifondi ammont imhallas indebitament.

Rat is-sentenza ta' din il-Qorti tal-11 ta' Jannar, 2001, li in forza taghha cahdet l-eccezzjoni ulterjuri tas-socjeta' konvenuta bl-ispejjez gudizzjarji relativi kontra taghha u halliet il-kawza ghall-provi kollha tal-konvenut nomine fil-mertu.

Rat ir-rapport imhejji mill-perit tekniku l-AIC Fredrick Doublet minnu mahluf fit-13 ta' Gunju, 2002;

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti esebiti;

Semghet il-provi li ressqu l-partijiet;

Rat li l-kawza thalliet ghallum ghas-sentenza;

Ikkunsidrat;

Illi f'din il-kawza s-socjeta attrici qed titlob hlas ta' merkanzija, konsistenti f'*bathroom fittings* u accessorji,

mibjugha u konsenjati lis-socjeta' konvenuta. Din is-socjeta' konvenuta eccepjet li l-hlas mhux dovut peress li l-merkanzija kienet difettuza.

Tajjeb li jigi rilevat li, *a bazi ta'* dawn id-difetti li s-socjeta' konvenuta kienet allegatament sabet fil-merkanzija lilha konsenjata, kienet fethet kawza kontra s-socjeta attrici (citazzjoni numru 285/95) fejn talbet hlas ta' danni. Dik il-kawza giet deciza minn din il-Qorti fil-11 ta' Gunju, 1997, u t-talba tas-socjeta' konvenuta giet michuda peress li xerrej ma jistax iwarrab id-drittijiet specifikament moghtija lilu bil-ligi, u minghajr ma juza ir-rimedji preskritti, jaghzel li jzomm il-merkanzija, ghalkemm din tkun diffettuza, u wara jirreklama d-danni.

Mill-premess u mill-provi mismugha f'din il-kawza, jirrizulta li l-kuntratt ta' bejgh bejn il-partijiet gie konkluz, li s-socjeta' attrici ghamlet konsenja tal-oggetti *in vendita*, u li s-socjeta' konvenuta naqset li thallas il-bilanc kollu tal-prezz tal-oggetti lilha mibjugha u konsenjati. Jirrizulta ukoll li s-socjeta' konvenuta zammet ghandha l-oggetti mibjugha, izda qed tirrifjuta li thallas il-bilanc tal-prezz ghax qed tallega li l-oggetti kienu diffettuzi.

Fuq din il-kwistjoni, jigi rilevat li, apparti mic-cirkustanza li hemm sentenzi li jghidu li l-eccezzjoni bazata fuq difetti latenti ma tistax tinghata, imma meta hemm allegazzjoni ta' difetti latenti trid issir azzjoni *ad hoc* mix-xerrej (ara per eżempju, "Cassar Aveta noe vs Caruana" deciza minn din il-Qorti fis-7 ta' Novembru, 1995), hija guriprudenza kostanti li xerrej ma jistax jzomm l-oggetti in vendita u ma jhallasx il-prezz. Xerrej jista', jekk irid izomm l-oggetti mibjugha lilu, jitlob tnaqqis fil-prezz pattwit minhabba d-difetti, izda ma jistax izomm l-oggetti u jghid li ghax huma diffettuzi, ma jridx ihallas ghalihom, kif qed taghmel is-socjeta' konvenuta f'din il-kawza (ara "Gauci Borda vs Buhagiar", deciza mill-Onorabbli Qorti tal-Kummerc fit-12 ta' Gunju, 1992; "Borg vs Xuereb" deciza mill-Onorabbli Qorti tal-Appell fil-25 ta' Jannar, 1989; "Pace vs Castle Management Ltd" deciza minn din il-Qorti fid-29 ta' Marzu, 1999; u "Busietta vs Borg Cardona" deciza mill-Onorabbli Qorti tal-Appell fis-6 ta' Ottubru, 2000).

Fil-kaz in ezami, mhux biss, allura, hemm dubbju dwar kemm is-socjeta' konvenuta setghet tissoleva il-kwistjoni tad-difetti *per via di eccezione*, izda, zgur li ma setghetx tissoleva dik l-eccezzjoni meta fl-istess waqt qed izomm ghandha l-oggetti mibjugha.

Apparti minn dan kollu, lanqas jirizulta li l-oggetti in vendita kienu difettuzi. Ir-rappresentant tas-socjeta' attrici ikkonferma li d-ditta tieghu, qabel ma tibghat il-merkanzija fuq il-post, ticcekkjahha ghal-ksur u ghad-difetti u, f'dan il-kaz, ikkonferma li ma kienx hemm oggetti imkissrin jew difettuzi meta baghtuhom. Olter dan, il-Perit Tekniku kkonkluda ukoll "li ma tressqux provi quddiemu biex jipprovaw l-ewwel eccezzjoni tas-socjeta' konvenuta dwar difetti allegati". Kien obbligu u dmir tas-socjeta' konvenuta li tipprova l-allegazzjoni taghha li l-oggetti lilha mibjugha kienu difettuzi, izda dan naqset li taghmlu kemm quddiem il-Qorti, kif ukoll quddiem il-perit tekniku nominat. F'kull kaz, ghalhekk, il-prova tad-difetti ma saritx.

Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet premessi, din il-Qorti taqta' u tiddeciedi din il-kawza, billi prevja li tichad l-eccezzjoni tal-konvenuti nomine, tilqa' l-ewwel talba tal-attur nomine u tikkundanna lis-socjeta' konvenuta thallas lis-socjeta' attrici s-somma ta' LM2,170 (elfejn, mija u sebghin lira Maltin) bilanc ta' somma akbar dovuta ghall-konsenja tal-merkanzija indikata, u dan bl-imghax legali kif miktub u cioe, mid-data tal-kunsinja sal-pagament effettiv.

Peress illi t-tieni talba baqghet ma gietx precizata, fis-sens li ma giex indikat il-Mandat ta' Qbid li in forza tieghu gew maqbuda xi oggetti li taghhom intlabet il-bejgh bis-subasta, il-Qorti qed tastjeni milli tiehu konjizzjoni ta' din it-talba.

L-ispejjez tal-kawza jithallsu kollha mis-socjeta' konvenuta.

IMHALLEF

D/REG

Citaz. Nru.: 1235/93TM